

Krönika

Skenheligheten är segrarens signum. Svante Folin envisas med ett obekvämligt påpekande.

Ingen ondska i öst

I Göran Perssons pompösa regeringsförklaring förkunnas, att vi nu snart "kan lämna våldets sekel i Europa bakom oss. Vi får inte glömma Flanderns skyttegravar, Guernica, Berlinmuren eller massakern i Omagh". Vi är skyldiga att "minnas dödsfabierna Chelmino, Belzéc, Sobibor, Treblinka, Maidanek och Auschwitz ... Nazism, fascism och rasism kan inte tolereras. Det ansvaret – att inte tuga till – delar vi alla som medborgare". Regeringen planerar för ett "permanent kunskapscentrum för utbildning, forskning och hägkomst för Förntelsen".

Regeringsförklaringen tiger örönbedövande om den kommunistiska förntelsen, som visserligen opererade under en längre tidsperiod, men skördade fyra gånger fler offer än den nazistiska. Omagh med 30 offer apostroferas medan Gulag, det Stora Språnget och annat som slukade bortåt 75 miljoner av revolutionens barn inte bevärdigas ett ord.

Den Svarta Boken, den hittills grundligaste genomgången av den blodröda slaktarräkningen som kom ut i Frankrike i början av året, har inte översatts till svenska (och inte till engelska heller). Under det att kunskapen och informationen om Förntelsen är gigantisk, är kännedom om motsvarande fenomen i

Sovjet och Kina ringa eller obefintlig.

När historikern Vladimir Brovkin (enligt Robert Conquest västvärldens främste expert på perioden) ville ge ut ett flerbandsverk om Gulag i Yale-universitetets stora serie *Annals of Communism* blev det tvärstopp. Skälet var en protestkör från det amerikanska sovjetologebutablissemanget, som ivrigt ägnar sig åt

sovjetrevisionism och bland annat idogt ägnar sig åt att trimma alla dödsiffror nedåt. De förfasade sig över Brovkins "överdrivet antibolsjeviska ton". En undrade: "Vad är det för mening med att publicera tre volymer dokument, som inte gör något annat än hamrar in dessa fakta i läsarens medvetande?"

En annan sovjetguru påpekade nyternt att gulagfångarna sändes ut i arkipelagen helt i enlighet med landets lagar. Andra beräknade antalet offer i tusental (professor J.A. Getty) respektive prisade den sociala mobiliteten under stalin tiden. De kaliforniska kremnologerna trillar över varandra i sin iver att finna ursäkter och bortförklaringar till historiens största massnörd. Professor Brovkin har käinstämplat och får ingen fast anställning.

Nyligen berövade EU-parlamentet ledamoten Jean-Marie Le Pen hans legala immunitet med rösterna 420 mot 20 med innebörden att han kan ställas inför bayersk domstol. I Bayern hade monstret från Marseilles uttalat att gaskammarna var en detalj i andra världskrigets historia. Han försvarade sin blasfemi med att en tusensidig framställning av denna bara ägnade ett fåtal sidor åt Förntelsen.

Nazistiska historierevisionister drabbas av vanära, ofta helt berättigad, och hotas med fängelse. Kommunistiska dito kröns med lagerblad och erbjuds aktade historieprofessorer. Spanien jagar Pinochet i London och slår på stora trumman för Fidel under hans statsbesök. Dessa herrar tillhör småskuttarna bland 1900-talsdiktatorerna men Pinochet räddade i vart fall Chiles ekonomi, vilket så småningom ledde till demokrati, under det att Kuba ännu efter 40 år är en totalitär misär.

Ekvationen är enkel. Nazismen representerar det absolut onda medan kommunismen är den goda viljans nederlag under historiens nödvändighet. Vad lär vi oss av historien? Jo, att den skrivs av segrarna och att skenheligheten är konstant.

29 oktober 1998
SVANTE FOLIN

Det svenska rikets nedgång och fall

Ska det gå att få ordning på landet måste utilitarismen och paternalismen huggas upp. Bo Persson begår sin månatliga betraktelse.

Den främsta orsaken till den historiskt hårda beskattningen i vår tid är att ekonomerna under 1900-talet lyckats med att rättfärdiga statlig omfördelning av inkomster och förmögenheter. Den politiska lockelsen i detta har varit oemotståndlig.

Betraktelse/Oktober

Det svenska skatterycket är så högt att en osofistikerad betraktare måste förvåna sig över att det inte utlöser en skatterevolt. Högtrycket upprätthålls tekniskt genom att maximera antalet skattebasier och extrahera så mycket skatt som möjligt ur var och en. Kneptas till som att omenämna skatter till avgifter. Skatteuppbörden sker med tilltagande hänsynslöshet. Skattebetalarnas avvikelser från skatte-reglerna bestraffas hårdare relativt andra förselers allteftersom skatterycket ökar. Har vi här inte ett klassiskt exempel på utgarstat, liknande den som Gibbon beskriver i *Romerska rikets nedgång och fall*? "Skatterna steg i takt med utarmningen av folket..."

Gibbons rövarstat

Det nutida Sverige kännetecknas av en i tid och rum ovanligt stor politisk omfördelningsambition. Men denna välvilja måste kunna rättfärdigas. Om inte, framstår staten som en rövarstat av den sort som Gibbon skildrar. Det svenska skattesystemet och skatteuttaget legitimeras i den del som rör omfördelningen av två principer, nämligen utilitarism och paternalism. För den oegennyttiga person som anser de svenska skatterna och skattesystemet vara samhällsekonomiskt skadliga och socialt nedbrytande hjälper det uppenbarligen inte att peka på de skadliga effekterna. Det har gjorts till leda och brukar skällas för skattegnäll. En effektiv strategi borde i stället vara att analysera hållbarheten i omfördelningens legitimeringsgrunder.

Intresset för omfördelning

Välfärdsekonom är en etikett som kan fästas på nästan alla nationalekonomer. För välfärdsekonomen är en utilitaristisk välfärdsmaximering ett prioriterat samhällsekonomiskt mål. Målet nås på två vägar, dels produktion, dels omfördelning. (Det är beklagligt att omfördelningsfrågorna väckt ett oproportionerligt stort intresse bland ekonomerna.)

Om produktionsresultatet, BNP, fördelar sig ojämnt bland befolkningen, ökar den totala nyttan eller

Edward Gibbon

välfärden om staten via skatter utjämnar spridningen – är tanken. Emot detta rättfärdigande av omfördelning finns minst två invändningar.

Det första är att nyttoberotet kanske är större för dem från vilka man omfördelar än nyttotillskottet är för mottagarna. Den utilitaristiska nyttomaximeringen via omfördelning bygger på premisserna att alla människor har ungefär samma preferenser, att preferenserna är få till antalet samt att de är konstanta över tiden. Detta stämmer inte med senare motivationspsykologisk forskning som kan identifiera fler än 6 000 skilda och individuellt föränderliga drifter och behov, som dessutom inte är lika för olika individer. Somliga preferenser eller behov är dessutom mycket dyrare att tillfredsställa än andra och utbytet av tillfredsställelsen kan variera kraftigt.

Den andra invändningen mot omfördelningens välfärdshöjande effekt är att en långt driven omfördelning raderar ut individernas bevekelsegrunder eller incitament att producera och bidra till BNP. Incitament för samhällsnyttigt arbete försvagas av två orsaker. För det första tar skatterna så mycket av en inkomstökning att det lönar sig dåligt att anstränga sig extra. Motroten saknas. För det andra innebär omfördelningen att man klarar sin

egen försörjning trots att man inte behöver anstränga sig för att bidra till den gemensamma försörjningen. Piskan saknas därför också. Höga omfördelningsmotiverade skatter dämpar produktionen och sänker alltså välfärden av den orsaken.

Det är beklagligt att omfördelningsfrågorna väckt ett oproportionerligt stort intresse bland ekonomerna.

Paternalism är den andra legitimerade omfördelningsgrunden. Här är alltså inte fråga om samhällsekonomisk välfärdsmaximering. Paternalismen bygger istället på idéerna att folk antingen inte förstår sitt eget bästa, eller inte kan ta vara på sig själva även om så vore, och därför behöver hjälp. Obligatorisk pensionssparande är exempel på paternalistisk omsorg. Det sker inom ramen för det allmänna pensionssparandet och i form av att man avstår lön för kollektivavtalad tilläggspension. Här är det fråga om omfördelning av individernas livsinkomster som kostar runt 25 procent av lönesumman. Ett annat uttryck för omfördelande paternalism är u-landsbistånd och statlig och överstatlig regionalpolitik. EU:s strukturfond är exempel.

Om vi i Sverige någonsin ska kunna sänka skatter och obligatoriska avgifter till rimliga nivåer, måste utilitarism och paternalism skådas mycket närmare i sömmarna än vad som nu sker.

BO PERSSON

Behöver hjälp. Ilar Göran Persson till Augustos undsättning, kan vi rädda Bofors.

Befria Pinochet!

Salomon Schulman slår ett slag för det svenska stålets slagkraft.

Jag beundrar karlar som Augusto Pinochet. Generalen är rakryggad och vill förbli så. Därför för han till kollegan Mountbattens hemland för att undergå en ryggoperation.

Sedan han kastats i en fångelsehåla, sänt som han känner så väl till från utsidan, har han hänats av hårdföra och brutala demokrater. De vill föra honom till gamle general Francos fängelser.

Stackars Pinopinochet. Amnesty har ätligen fått sig politisk fånge av rang. Sedan murarna rasat och rättsvisans rätta visa sjungs kring hela jordens rund finns inga såna. Mandela är fri, Solzjenitsyn är fri och rastgårdarna står gapande tomma. Amnesty skakar galler av förtjusning men de senaste årens passivitet har gjort att medlemmarna tagit till rymmen.

Återstår den svenska humanismen. Ni minns väl Olof som flög med olivkvistarna i sin näbb. Självklart kan vår nuvarande fly-

gande tunna, Göran, göra sammaleeds. Varför inte en gång för alla dränka Victor Jaras och Victorias Paras sänger i genuint svenskt överljud?

Alla minns väl affären med JAS som vi skulle sälja till Chile, en affär som inte ännu gått i lös. Nu har vi vår livs chans när Astra dalar från stjärnorna och Ericssons förstummat. Kungaparet fixade med sitt säljande leende hela ordern på sin chilenska resa.

Göran, kila till chilenarens undsättning. Ta ett JAS, fibriljet i statsfinansernas intresse, och frita Augusto!

Frihet åt Pinochet! Vilken härlig slagdänga för våra vapensmedjor. Vi räddar Saab och Bofors på köpet och några flygflottiljer av bara farten. Några divisioner JAS till det enda tänkbara landet och vi kan hjälpa ännu fler lidande ute i världen. Störtbra!

SALOMON SCHULMAN